

บทที่ 5

แนวทางการใช้มาตรการทางภาษีอากรกับการประกอบธุรกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์ กรณีการให้ยืมหลักทรัพย์

ในบทที่ 5 นี้จะทำการกำหนดแนวทางการใช้มาตรการทางภาษีอากรกับการประกอบธุรกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์ กรณีการให้ยืมหลักทรัพย์ โดยในขั้นแรกจะทำการกำหนดแนวทางในการจัดซื้อจัดถักและอุปสรรคทางกฎหมายภาษีอากรในการประกอบธุรกรรมการทำชอร์ตเซลและการให้ยืมหลักทรัพย์ ซึ่งได้เสนอข้อจำกัดดังกล่าวไว้ในบทที่ 3 และเมื่อได้ข้อสรุปทางกฎหมายภาษีอากรในการประกอบธุรกรรมดังกล่าวแล้วจึงจะกำหนดเป็นแนวนโยบายเพื่อเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนส่งเสริมการประกอบธุรกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์ กรณีการให้ยืมหลักทรัพย์ต่อไป.

1. การจัดเก็บภาษีอากรจากเงินกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ (Capital Gain)

1.1 ข้อจำกัดเกี่ยวกับฐานเงินได้

ในประเด็นแรกมีปัญหว่า การจัดเก็บภาษีจากเงินกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ของผู้ทำชอร์ตเซลหรือผู้ยืมหลักทรัพย์จะจัดเก็บจากฐานเงินได้ใดระหว่างมูลค่าขายหลักทรัพย์อย่างเดียว กับส่วนต่างระหว่างมูลค่าขายกับมูลค่าซื้อหลักทรัพย์กลับคืน

วิเคราะห์

“เงินกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์” (Capital Gains) ถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามประมวลรัษฎากร มาตรา 40(4)(ข) ซึ่งบัญญัติว่า “ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนการเป็นหุ้นส่วนหรือโอนหุ้น หุ้นกู้ พันธบัตร หรือตั๋วเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออก ทั้งนี้เฉพาะซึ่งต้องตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน”

ดังนั้น เงินได้ที่เกิดจากการซื้อขายหลักทรัพย์ประเภท หุ้น หุ้นกู้ พันธบัตร ตั๋วเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ เช่น หน่วยลงทุน ใบสำคัญแสดงสิทธิ (Warrant) บัตรเงิน

ฝาก (NCD) จึงถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4)(ข) แห่งประมวลรัษฎากรด้วย ทั้งนี้ เพราะในการทำสัญญาซื้อขายหลักทรัพย์ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ผู้ขายย่อมมีหน้าที่ต้องโอนกรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์ให้แก่ผู้ซื้อ ในขณะที่ผู้ซื้อก็มีหน้าที่ต้องชำระราคาหลักทรัพย์ให้แก่ผู้ขาย เงินที่ผู้ขายได้รับชำระจากผู้ซื้อในการซื้อขายหลักทรัพย์จึงเป็นเงินได้ที่ได้รับการโอนหลักทรัพย์ เขาลักษณะเป็นผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนหลักทรัพย์อันเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4)(ข)

เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4)(ข) มีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากเงินได้พึงประเมินประเภทอื่น เนื่องจากเงินได้พึงประเมินประเภทนี้ถือว่าเฉพาะส่วนผลประโยชน์ที่ตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุนเท่านั้นที่เป็นเงินได้ ซึ่งในประมวลรัษฎากรก็ไม่ได้ขยายความไว้ว่าผลประโยชน์ที่ตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุนหมายถึงอะไร¹

อาจารย์อาภรณ์ นารตติกล อธิบดีผู้เชี่ยวชาญพิเศษกรมสรรพากรได้อธิบายความหมายของเงินได้พึงประเมินดังกล่าวไว้ว่า “... ถ้าจะกล่าวอย่างสามัญเงินได้ก็คือกำไรจากการขายหุ้นนั่นเอง หุ้นใดซื้อมาแล้วขายไปมีกำไร กำไรนั้นคือเงินได้ ถ้าขายขาดทุนก็ไม่มีเงินได้...” และกรมสรรพากรได้มีแนววินิจฉัยในประเด็นดังกล่าวว่า คำว่า “ผลประโยชน์เฉพาะที่ตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน” หมายถึง ราคาขายหักด้วยราคาซื้อ ซึ่งสรุปได้ว่าผลประโยชน์ที่ตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน หมายถึงส่วนต่างของเงินได้ที่ได้รับกับส่วนที่ลงทุนไป จึงหากเป็นการซื้อขายก็ถือส่วนต่างของราคาขายที่สูงกว่าราคาซื้อหักด้วยราคาซื้อหรือที่เรียกว่ากำไร² ดังนั้น จะถือว่ามีเงินได้พึงประเมินเกิดขึ้นตามมาตรา 40(4)(ข) แห่งประมวลรัษฎากรก็ต่อเมื่อมีการซื้อขายแล้วได้กำไรนั่นเอง ส่วนกรณีการขายหลักทรัพย์และราคาขายต่ำกว่าราคาซื้อเกิดเป็นผลขาดทุนก็ถือว่าไม่มีผลประโยชน์ตามมาตรา 40(4)(ข) เกิดขึ้น

นอกจากนี้ยังมีแนววินิจฉัยของกรมสรรพากรเกี่ยวกับการคำนวณเงินได้พึงประเมินในกรณีการโอนหุ้น ดังนี้

¹ สาทิต รังคสิริ, “ภาษีกับการลงทุนในหลักทรัพย์” สรรพากรสาส์น ปีที่ 42 ฉบับที่ 2 (เดือนกุมภาพันธ์ 2538): 49.

² ศักรินทร์ ร่วมรังษี, “ปัญหาบางประการในการจัดเก็บภาษีเงินได้เกี่ยวกับการขายหุ้น,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536), หน้า 26-27.

(1) ผลประโยชน์ซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน หมายความว่ากำไรจากการขายอันได้จากการนำราคาขายมาหักด้วยราคาซื้อ โดยจะนำเอาค่าใช้จ่ายอื่นมาหักออกด้วยไม่ได้

(2) การคำนวณผลประโยชน์ต้องคำนวณเป็นรายหุ้น โดยผู้มีเงินได้ต้องนำเอาราคาขายของหุ้นแต่ละตัวมาหักด้วยราคาซื้อของหุ้นนั้นเป็นรายตัว ตัวใดหักลบแล้วได้ผลกำไรจึงนำมาเสียภาษี แต่ตัวใดหักลบแล้วเกิดผลขาดทุนก็ไม่ต้องเสียภาษี

(3) ห้ามมิให้นำผลขาดทุนจากการขายมาหักออกจากผลกำไร ในการคำนวณผลประโยชน์ดังกล่าว³

จากการตีความดังกล่าวข้างต้น “เงินกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์” (Capital Gains) ซึ่งถือเป็นผลประโยชน์เฉพาะที่ตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุนถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4)(ข) นั้น สามารถคำนวณได้จากส่วนต่างของราคาขายที่สูงกว่าราคาซื้อหักด้วยราคาซื้อ และหากเป็นเงินกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ที่เป็นหุ้น เงินกำไรดังกล่าวจะเกิดจากการนำราคาขายหุ้นมาหักด้วยราคาซื้อหุ้น โดยจะนำเอาค่าใช้จ่ายอื่นมาหักออกด้วยไม่ได้และต้องคิดคำนวณเงินกำไรเป็นรายหุ้น โดยหุ้นตัวใดคิดแล้วได้กำไรก็นำมาเสียภาษีสำหรับหุ้นตัวนั้น แต่ตัวใดหักลบแล้วเกิดผลขาดทุนก็ไม่ต้องเสียภาษี และจะนำผลขาดทุนนั้นมาหักออกจากกำไรก็ไม่ได้เช่นเดียวกัน

ดังนั้น จากประเด็นปัญหาแรก จึงวิเคราะห์ได้ว่า...การจัดเก็บภาษีจากเงินกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ของผู้ทำชอร์ตเซลหรือผู้ยืมหลักทรัพย์ จึงควรจัดเก็บจากส่วนต่างระหว่างมูลค่าขายกับมูลค่าซื้อหลักทรัพย์กัดับคืน ทั้งนี้เพราะเงินกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ของผู้ทำชอร์ตเซลหรือผู้ยืมหลักทรัพย์ ก็คือ เงินกำไรซึ่งเป็นผลประโยชน์เฉพาะที่ตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุนตามมาตรา 40(4)(ข) ซึ่งคำนวณได้จากส่วนต่างระหว่างราคาขายที่สูงกว่าราคาซื้อหักออกด้วยราคาซื้อนั่นเอง

ฉะนั้น ในขั้นตอนของการทำชอร์ตเซลด้วยการประกอบธุรกรรมการยืมหลักทรัพย์ ผู้ทำชอร์ตเซลหรือผู้ยืมหลักทรัพย์ได้ส่งขายหลักทรัพย์ไปก่อนในขณะที่ราคาหลักทรัพย์อยู่ในระดับที่สูง โดยการส่งขายหลักทรัพย์แบบชอร์ตเซลนี้ ผู้ทำชอร์ตเซลยังไม่มีหลักทรัพย์อยู่ในความครอบครองหรือมีแต่ในจำนวนที่น้อยกว่าที่ได้ส่งขายไป ดังนี้ ผู้ทำชอร์ตเซลจึงยังไม่มี

³ กรมสรรพากร ,หนังสือกรมสรรพากรที่ กค. 0804/19253 ลงวันที่ 18 ตุลาคม 2520 และ กค.0804/14018 ลงวันที่ 20 กรกฎาคม 2524(อัปเดตสำเนา)

ค่าใช้จ่ายในการซื้อหลักทรัพย์ (ราคาซื้อ) ที่จะนำมาหักลบออกจากราคาที่ขายไปได้ (ราคาขาย) แต่เมื่อผู้ทำชอร์ตเซลหรือผู้ยืมหลักทรัพย์ได้ซื้อหลักทรัพย์กลับคืนมาเมื่อระดับราคาหลักทรัพย์นั้นลดต่ำลง เพื่อนำมาใช้คืนให้แก่ผู้ยืมหลักทรัพย์ จึงเกิดราคาซื้อที่แท้จริงของผู้ทำชอร์ตเซล ซึ่งสามารถนำราคาซื้อที่สูงกว่านี้ไปหักออกจากราคาขายในตอนแรกได้ จึงถือเป็นส่วนต่างระหว่างราคาขายและราคาซื้อที่แท้จริง เป็นเงินกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ (Capital Gains) อันถือเป็นผลประโยชน์เฉพาะที่ตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน ตามประมวลรัษฎากรมาตรา 40(4)(ข)

แนวนโยบาย

ในประเด็นนี้ควรมีการกำหนดหรือตีความให้ชัดเจนโดยกรมสรรพากรว่าฐานเงินได้ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้จากเงินกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์แบบชอร์ตเซลด้วยการให้ยืมหลักทรัพย์นั้นให้จัดเก็บจากส่วนต่างระหว่างมูลค่าขายกับมูลค่าซื้อหลักทรัพย์กลับคืนด้วยเหตุผลดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

1.2 ข้อจำกัดเกี่ยวกับภาษีเงินได้

การจัดเก็บภาษีเงินได้จากเงินกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์แบบชอร์ตเซลด้วยการให้ยืมหลักทรัพย์นั้นจะจัดเก็บในลักษณะเดียวกับการจัดเก็บภาษีเงินกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์โดยทั่วไปหรือไม่? อย่างไร?

วิเคราะห์

การซื้อขายหลักทรัพย์แบบชอร์ตเซลด้วยการให้ยืมหลักทรัพย์จัดเป็นรูปแบบหนึ่งของการซื้อขายหลักทรัพย์ ทั้งนี้เนื่องจากการซื้อและการขายหลักทรัพย์โดยคาดหวังในผลกำไรที่จะได้รับเช่นเดียวกัน หากแต่แตกต่างกันในกระบวนการซื้อขายหลักทรัพย์เท่านั้น กล่าวคือ การขายหลักทรัพย์ในการซื้อขายหลักทรัพย์โดยทั่วไปผู้ขายจะต้องมีหลักทรัพย์อยู่ในความครอบครองเสมอ ส่วนการซื้อขายหลักทรัพย์แบบชอร์ตเซลนั้น ผู้ขายไม่จำเป็นต้องมีหลักทรัพย์อยู่ในความครอบครองในขณะที่ส่งขายหลักทรัพย์นั้น

ดังนั้น เมื่อการทำชอร์ตเซลด้วยการให้ยืมหลักทรัพย์จัดเป็นรูปแบบหนึ่งของการซื้อขายหลักทรัพย์ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าในการจัดเก็บภาษีเงินกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ของนักลงทุนผู้ทำชอร์ตเซลจึงควรจัดเก็บในลักษณะเช่นเดียวกับการจัดเก็บภาษีเงินกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ของนักลงทุนโดยทั่วไป ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีอากร

เนื่องจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จำกัดการศึกษาเฉพาะภาวะภาษีอากรของนิติบุคคลไทยและนิติบุคคลต่างประเทศ เพราะจะเป็นบุคคลที่สมควรได้รับการอนุญาตให้ประกอบธุรกิจการทำซอร์สเชลควยการให้ยืมหลักทรัพย์มากที่สุด จึงจะไม่ขอกล่าวถึงภาวะภาษีอากรของบุคคลธรรมดาไว้อย่างใด ดังนั้นภาวะภาษีอากรจากเงินกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ของนิติบุคคลจึงมีหลักเกณฑ์ดังนี้

การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล

ภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นภาษีที่จัดเก็บจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งโดยปกติจะเสียจากฐานกำไรสุทธิในอัตราร้อยละ 30 เว้นแต่บางกรณีที่เสียจากฐานรายได้ก่อนหักรายจ่ายตามอัตราที่กำหนดไว้แล้วแต่ประเภทเงินได้ โดยบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนที่มีหน้าที่เสียภาษีไม่ได้จำกัดความหมายเฉพาะตามนิยามของมาตรา 1012 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติมหาดชน จำกัด พ.ศ.2535 เท่านั้น เพราะประมวลรัษฎากรได้ให้คำนิยาม “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล” ผู้มีหน้าที่เสียภาษีไว้กว้างกว่าตามมาตรา 39 แล้ว ดังนั้น ในการวินิจฉัยประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลในการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ของผู้ทำซอร์สเชลหรือผู้ยืมหลักทรัพย์นี้ จึงจำกัดผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลเฉพาะบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือกฎหมายต่างประเทศตามนิยามในมาตรา 39 ซึ่งมีเงินกำไรจากการขายหลักทรัพย์เท่านั้น ซึ่งแยกพิจารณาได้ดังนี้

(1) กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย หรือกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบกิจการในประเทศไทย

การที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศเข้ามาตั้งสาขาในประเทศไทยก็ถือเป็นการประกอบกิจการในประเทศไทย ตามมาตรา 76 ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลรัษฎากร และกรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลมีลูกจ้างหรือผู้ทำการแทน หรือผู้ทำการติดต่อในการประกอบกิจการในประเทศไทยซึ่งเป็นเหตุให้ได้รับเงินได้หรือผลกำไรในประเทศไทย ก็ถือว่าบุคคลผู้เป็นลูกจ้างหรือผู้ทำการแทน หรือผู้ทำการติดต่อเช่นว่านั้นไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลเป็นตัวแทนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลดังกล่าว และให้บุคคลนั้นมีหน้าที่และ

ความรับผิดชอบในการยื่นรายการและเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลเฉพาะที่เกี่ยวกับเงินได้หรือผลกำไรดังกล่าว⁴

การเสียภาษีของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในประเทศไทยนี้ ต้องเสียภาษีจากกำไรสุทธิจากกิจการหรือเนื่องจากกิจการที่กระทำ โดยกำไรสุทธิที่ใช่เป็นฐานนี้ หมายถึง ผลต่างที่เกิดขึ้นจากรายได้หักด้วยรายจ่ายในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีของบริษัท โดยรายได้ดังกล่าวต้องเป็นรายได้ที่ได้รับจากการประกอบกิจการหรือได้เนื่องจากการประกอบกิจการ และรายจ่ายต้องเป็นรายจ่ายที่เกี่ยวกับรายได้

รายได้ที่ได้มาจากการประกอบกิจการ หมายถึง รายได้ที่ได้มาจากการประกอบกิจการ โดยตรงโดยพิจารณาจากเจตนารมณ์ในขณะจัดตั้งบริษัทนั้น ๆ และการดำเนินกิจการหลักของบริษัท ส่วนรายได้ที่ได้เนื่องจากการประกอบกิจการ ศาลฎีกาได้เคยวินิจฉัยไว้สรุปได้ว่า หากการกระทำที่ก่อให้เกิดกำไรหรือรายได้นั้นอยู่ในขอบวัตถุประสงค์ของบริษัทที่จะกระทำได้แม้จะมีใช่เป็นการกระทำที่เป็นการประกอบกิจการโดยตรงของบริษัทก็ยังคงถือว่าเป็นรายได้หรือกำไรที่ได้จากการกระทำนั้น เป็นกำไรหรือรายได้เนื่องจากการประกอบกิจการของบริษัท⁵

สำหรับกรณีของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลมีรายได้จากการขายหลักทรัพย์ ก็อาจพิจารณาได้ในทำนองเดียวกัน กล่าวคือ ในการประกอบกิจการของบริษัททั่วไปก็อาจมีการซื้อหลักทรัพย์ไว้เป็นทรัพย์สินของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล เพื่อลงทุนหวังผลตอบแทนเป็นเงินปันผลหรือผลได้จากการเพิ่มมูลค่าหลักทรัพย์ (Capital Gains) การซื้อหรือขายหลักทรัพย์ไม่ใช่เป็นการประกอบกิจการโดยตรง แต่เป็นการกระทำที่อยู่ภายในขอบวัตถุประสงค์ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล รายได้จากการขายหลักทรัพย์จึงเป็นรายได้ที่ได้เนื่องจากการประกอบกิจการของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่ต้องนำมาคำนวณหากำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีด้วย แต่หากเป็นกรณีบริษัทหลักทรัพย์ซึ่งได้รับใบอนุญาตประเภทค้าหลักทรัพย์นั้น การซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทเป็นการซื้อมาขายไปเป็นธุรกิจประจำ หลักทรัพย์จึงเสมือนเป็นสินค้าที่มีไว้เพื่อขาย รายได้

⁴ ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม, คำอธิบายกฎหมายภาษีอากร เล่ม 2 , (กรุงเทพมหานคร: บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด) , หน้า 14.

⁵ ศักรินทร์ ร่วมรังษี , “ปัญหาบางประการในการจัดเก็บภาษีเงินได้เกี่ยวกับการขายหุ้น,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , 2536) , หน้า 40-41.

จากการขายหลักทรัพย์นี้จึงเป็นรายได้จากการประกอบกิจการโดยตรงของบริษัท มิใช่รายได้เนื่องจากการประกอบกิจการ

ในกรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลมีการขายหลักทรัพย์ รายได้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้ขายมีสิทธิเรียกร้องให้ผู้ซื้อชำระราคาค่าหลักทรัพย์ ซึ่งได้แก่ ในเวลาที่ได้ทำสัญญาซื้อขายเสร็จสมบูรณ์ โดยไม่ต้องพิจารณาว่ามีการชำระราคาค่าหลักทรัพย์ หรือมีการส่งมอบ หรือได้ออนหลักทรัพย์กันเมื่อใด

เงินกำไรจากการขายหลักทรัพย์ประเภทหุ้น หุ้นกู้ พันธบัตร คำเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ต้องนำมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลนี้ คือ ผลประโยชน์ซึ่งตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน โดยเงินกำไรดังกล่าวมีความหมายและขอบเขตเช่นเดียวกับกรณีของเงินกำไรจากการขายหลักทรัพย์ของบุคคลธรรมดา นอกจากนี้เงินได้จากการขายหลักทรัพย์ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลไม่ว่าจะขายในหรือนอกตลาดหลักทรัพย์ ถือเป็นเงินได้ที่ต้องนำมารวมคำนวณหากำไรสุทธิเพื่อเสียภาษี โดยเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 30 เนื่องจากประมวลรัษฎากร มาตรา 42(22) ประกอบกับกฎกระทรวง ฉบับที่ 126 ข้อ 2(23) ยกเว้นภาษีให้เฉพาะผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเท่านั้น⁶

ดังนั้น เงินกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลผู้ทำขอร์ตเชลหรือผู้ยืมหลักทรัพย์จึงถือเป็นเงินได้ที่ต้องนำมารวมคำนวณหากำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 30 ด้วยเช่นเดียวกัน

(2) กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่มีได้ประกอบกิจการในประเทศไทย

ภาษีเงินได้นิติบุคคลในกรณีนี้จัดเก็บจากเงินได้พึงประเมินที่มีการจ่ายจากหรือในประเทศไทยให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศที่ไม่ได้ประกอบกิจการในประเทศไทย โดยในมาตรา 70 แห่งประมวลรัษฎากรกำหนดไว้ว่า “บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศมิได้ประกอบกิจการในประเทศไทยแต่ได้รับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2)(3)(4)(5) หรือ (6) ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทยให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นเสียภาษีโดยให้ผู้จ่ายหักภาษีจากเงินได้พึงประเมินที่จ่ายตามอัตราภาษีเงินได้สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล...”

⁶ สาธิต รังคศิริ, “ภาษีกับการลงทุนในหลักทรัพย์,” *สรรพากรสาส์น* : 58-59.

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในกรณีนี้ได้แก่ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศที่มีได้ประกอบกิจการในประเทศไทย กรณีใดจึงจะถือว่ามีได้ประกอบกิจการในประเทศไทย ต้องพิจารณาตามลักษณะของการประกอบกิจการ ในทางปฏิบัติจึงต้องพิจารณาการประกอบกิจการในแต่ละลักษณะ เช่น กรณีการซื้อขายทรัพย์สิน ถือเอาการทำสัญญาซื้อขายในประเทศไทยเป็นการประกอบกิจการในประเทศไทย หรือกรณีการรับจ้างทำของ ถือเอาการปฏิบัติตามสัญญาจ้างทำของในประเทศไทยเป็นการประกอบกิจการในประเทศไทย เป็นต้น

สำหรับกรณีเกี่ยวกับการลงทุนในหลักทรัพย์และเกิดรายได้ขึ้นนั้น ได้มีแนววินิจฉัยของกรมสรรพากรซึ่งสรุปได้ว่า การที่บริษัทต่างประเทศส่งเงินเข้ามาลงทุนซื้อขายหุ้นในประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นการซื้อขายโดยผ่านตัวแทนหรือผ่านสำนักงานสาขาของบริษัทเอง เฉพาะกิจการขายหุ้นไม่ถือเป็นการประกอบกิจการในประเทศไทย บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศซึ่งมีเงินได้เกี่ยวข้องกับหุ้นดังกล่าวทั้งในรูปเงินปันผลหรือผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนหุ้นมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลตามมาตรา 70⁷

การจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลตามมาตรา 70 เป็นการจัดเก็บโดยอาศัยความสัมพันธ์ตามหลักแหล่งเงินได้ (Source Principle) กล่าวคือ นิติบุคคลที่มีได้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลเฉพาะเงินได้ที่เกิดจากแหล่งในประเทศไทยเท่านั้น เงินได้ที่เกิดจากแหล่งนอกประเทศไม่ต้องนำมาเสียภาษี และได้กำหนดจำกัดประเภทของเงินได้จากแหล่งในประเทศไทยที่ต้องเสียภาษีเงินได้เฉพาะบางประเภท คือเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2)(3)(4)(5) และ (6) ซึ่งเงินได้จากการขายหลักทรัพย์ก็เป็นประเภทหนึ่งในเงินได้พึงประเมินดังกล่าวด้วย กล่าวคือเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4)(ข) นอกจากนี้ฐานภาษีที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลตามมาตรา 70 ได้แก่เงินได้พึงประเมินซึ่งอาจเป็นเงินสดจริงๆ หรืออาจเป็นทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้ และรวมถึงภาษีที่ผู้อื่นออกให้ด้วย

ดังนั้น เมื่อบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศมีเงินได้จากการขายหลักทรัพย์ ฐานภาษีเงินได้ดังกล่าวก็คือผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนหลักทรัพย์ เฉพาะที่ตีราคาเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน ซึ่งประมวลรัษฎากรมิได้กำหนดความหมายของเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4) เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลตามมาตรา 70 ไว้แต่อย่างใด แต่เนื่องจากมาตรา 70 ได้นำเอาเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4) ซึ่งอยู่ในส่วนของการจัดเก็บภาษีเงินได้

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 62.

บุคคลธรรมดามาใช้ ดังนั้น ในทางปฏิบัติจึงต้องนำเอาความหมายและขอบเขตของเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4)(ข) ที่ใช้ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปรับใช้เป็นการตีความหมายและขอบเขตของเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4)(ข) เพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในกรณีนี้ได้ด้วย

สำหรับวิธีการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลตามมาตรา 70 นี้ จะจัดเก็บภาษีโดยกำหนดให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินหักภาษี ณ ที่จ่ายจากเงินได้ดังกล่าวเมื่อได้จ่ายเงินได้ หรือเมื่อผู้มีเงินได้ได้รับเงินดังกล่าว ซึ่งการรับเงินได้ หมายความว่า จะต้องได้รับเงินได้นั้นแล้วไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม สำหรับวิธีการจัดเก็บจะใช้วิธีการหักภาษี ณ ที่จ่าย โดยกำหนดให้ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินมีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายจากเงินได้ที่จ่ายและนำส่งภาษีนั้นให้แก่กรมสรรพากร ในกรณีที่ผู้จ่ายไม่หักภาษีหรือหักภาษีไว้แต่ไม่นำส่งหรือนำส่งไม่ครบถ้วน ผู้จ่ายต้องรับผิดชอบร่วมกับผู้มีเงินได้ในกรณีเสียภาษีตามจำนวนเงินภาษีที่มีได้หักและนำส่งหรือตามจำนวนที่ขาดไป ทั้งนี้ตามมาตรา 70 ประกอบกับมาตรา 54 แห่งประมวลรัษฎากร

เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4)(ข) แห่งประมวลรัษฎากรนั้น มักจะเป็นเงินได้ที่เกิดจากการขายหลักทรัพย์ซึ่งปัจจุบันมีการปฏิบัติที่ค่อนข้างซับซ้อน เนื่องจากมีผู้ที่เข้ามาเกี่ยวข้องหลายฝ่าย ได้แก่ ผู้ซื้อ ผู้ขาย นายหน้าผู้ซื้อ นายหน้าผู้ขาย เป็นต้น ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ บุคคลใดถือเป็นผู้จ่ายเงินได้ตามมาตรา 70 แห่งประมวลรัษฎากรที่มีหน้าที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย

อาจารย์ อารมณ์ นารตติลล อธิบดีผู้เชี่ยวชาญพิเศษกรมสรรพากรมีความเห็นว่า

“การที่บริษัทต่าง ๆ ของประเทศถือหุ้นในบริษัทที่ประกอบกิจการในประเทศไทย และขายหุ้นนั้นในประเทศไทย เมื่อมีกำไรบริษัทต่างประเทศนั้นต้องเสียภาษีเงินได้ให้แก่ประเทศไทย ผู้จ่ายเงินซึ่งก็คือผู้ซื้อนั่นเองมีหน้าที่หักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย โดยคำนวณหักไว้ในอัตราร้อยละ 25 อัตราเดียว (ปัจจุบันอัตราร้อยละ 15) แต่ถ้าบริษัทต่างประเทศมีตัวแทนขายหุ้นนั้นในประเทศไทยเมื่อตัวแทนส่งเงินค่าหุ้นไปให้ ตัวแทนมีหน้าที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย ผู้ซื้อไม่มีหน้าที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย เพราะส่งเงินให้แก่ตัวแทนขายหุ้นในไทย ยังมีได้ส่งให้แก่บริษัทในต่างประเทศ”⁸

จากคำอธิบายดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าในกรณีที่เป็นการซื้อขายหุ้นโดยที่ผู้ขายมิได้มีตัวแทนขายหุ้น หน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายตกเป็นของผู้ซื้อ แต่ถ้าเป็นกรณีที่ผู้ซื้อขายหุ้นผ่านตัวแทนขายหุ้น หน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายเป็นของตัวแทนผู้ขายมิใช่ผู้ซื้อ

⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 64.

ดังนั้น เมื่อบริษัท หรือหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศมีได้ ประกอบกิจการในประเทศไทยมีเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4) แห่งประมวลรัษฎากร ประเภทเงินกำไรจากการขายหลักทรัพย์ และได้รับเงินได้ดังกล่าวแล้ว จะต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย สำหรับเงินได้ดังกล่าว ทั้งนี้แยกพิจารณาได้ดังนี้

(ก) กรณีไม่มีอนุสัญญาภาษีซ้อน

เงินกำไรจากการขายหลักทรัพย์ ผู้จ่ายเงินได้เป็นผู้หักภาษี ณ ที่จ่ายโดยคำนวณภาษี ตามอัตราภาษีเงินได้ สำหรับบริษัทหรือหุ้นส่วนนิติบุคคลคือ ในอัตราร้อยละ 15

(ข) กรณีมีอนุสัญญาภาษีซ้อน

สำหรับผู้ลงทุนซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในประเทศที่ได้ทำข้อตกลงอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศไทย และอนุสัญญาภาษีซ้อนฉบับนั้นได้มีข้อตกลงซึ่งมีผลให้ประเทศไทยต้องลดหย่อนหรือยกเว้น ภาษีเงินได้สำหรับเงินได้จากการลงทุนในหลักทรัพย์ ซึ่งทำให้ผู้ลงทุนเสียภาษีจากเงินได้นั้นน้อย ลงหรืออาจไม่ต้องเสียภาษีเลยนั้น มีรายละเอียดดังนี้

ข.1 ประเทศที่มีอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศไทย และต้องเสียภาษีจากกำไรจากการขายหุ้นในอัตรา 15% ได้แก่ สวีเดน, ญี่ปุ่น, เกาหลี, มาเลเซีย, ฟิลิปปินส์, โปแลนด์, ฟินแลนด์, ออสเตรเลีย, จีน, ศรีลังกา, ฮังการี, ออสเตรเลีย, และเวียดนาม

ข.2 ประเทศที่มีอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศไทยและได้รับการยกเว้นภาษีจากกำไรจากการขายหุ้น ได้แก่ นอร์เวย์, เดนมาร์ก, เยอรมัน, สิงคโปร์, เนเธอร์แลนด์, อิตาลี, เบลเยียม, ปากีสถาน, อังกฤษและไอร์แลนด์เหนือ, อินโดนีเซีย และอินเดีย ส่วนประเทศฝรั่งเศสและแคนาดานั้นได้รับการยกเว้นภาษีกำไรจากการขายหุ้น โดยมีเงื่อนไข กล่าวคือ ฝรั่งเศสได้รับการยกเว้นภาษี เว้นแต่การขายหุ้นของบริษัทซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเป็นเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย และแคนาดาได้รับการยกเว้นภาษี เว้นแต่การขายหุ้นของบริษัทที่มีทรัพย์สินส่วนใหญ่เป็นอสังหาริมทรัพย์อยู่ในไทย⁹

ดังนั้น บริษัทหรือหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่มีเงินได้จากการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ด้วยการทำพอร์ตเชลโดยวิธีการยืมหลักทรัพย์นั้น จึงต้อง

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 67-68

เสียภาษีตามมาตรา 70 แห่งประมวลรัษฎากร โดยต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 15 เว้นแต่ประเทศของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นได้ทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศไทย และตามอนุสัญญานั้นมีข้อยกเว้นภาษีเงินกำไรจากการขายหุ้น

สรุปภาระภาษีเงินได้นิติบุคคลที่เกิดจากเงินกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์

(1) กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบกิจการในประเทศไทย ได้รับเงินกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์เนื่องจากการซื้อขายหลักทรัพย์แบบชอร์ตเซลด้วยการยืมหลักทรัพย์นั้น เงินกำไรนั้นถือเป็นเงินได้ที่ต้องนำมารวมคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 30

(2) กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่มีได้ประกอบกิจการในประเทศไทย แต่ได้รับเงินกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์เนื่องจากการประกอบธุรกรรมการทำชอร์ตเซลด้วยการยืมหลักทรัพย์ถือว่าเป็นผู้มีเงินได้ประเภทกำไรอันเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4)(ข) แห่งประมวลรัษฎากร เมื่อได้รับเงินได้ดังกล่าวแล้วจึงต้องถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย โดยคำนวณภาษีตามอัตรากำไรเงินได้สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล คือในอัตราร้อยละ 15 เว้นแต่ในกรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต่างประเทศซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในประเทศที่มีข้อตกลงอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศไทยและอนุสัญญานั้นมีข้อยกเว้นให้ได้รับการยกเว้นภาษี

แนวนโยบาย

ควรมีการกำหนดหรือตีความโดยกรมสรรพากรให้ชัดเจนว่าให้จัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลจากเงินกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์ของผู้ทำชอร์ตเซลด้วยการยืมหลักทรัพย์ในลักษณะเดียวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลจากเงินกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์โดยทั่วไป ทั้งนี้เพราะการทำชอร์ตเซลจัดเป็นการซื้อขายหลักทรัพย์

1.3 ข้อจำกัดภาษีมูลค่าเพิ่ม

เงินกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์แบบชอร์ตเซลด้วยการยืมหลักทรัพย์ จะก่อให้เกิดภาระภาษีมูลค่าเพิ่มขึ้นหรือไม่?

วิเคราะห์

เนื่องจากการซื้อขายหลักทรัพย์แบบชอร์ตเซลด้วยการให้ยืมหลักทรัพย์ เป็นรูปแบบหนึ่งของการซื้อขายหลักทรัพย์ ดังนั้น ภาวะภาษีมูลค่าเพิ่มของธุรกรรมดังกล่าวจึงควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการซื้อขายหลักทรัพย์โดยทั่วไปนั่นเอง

ดังนั้น ตามปกติการซื้อขายหลักทรัพย์ไม่ได้อยู่ในนิยามของคำว่า “บริการ” ตามมาตรา 77/1(10) แห่งประมวลรัษฎากร จึงถือว่าไม่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มไม่ว่าจะเป็นการซื้อขายหลักทรัพย์ในหรือนอกตลาดหลักทรัพย์ (หนังสือตอบข้อหารือกรมสรรพากรที่ กค.1802/พ6204 ลงวันที่ 15 เมษายน 2536 และ กค.0802/พ13667 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2536)

แนวนโยบาย

ควรมีการกำหนดหรือตีความโดยกรมสรรพากรว่าการซื้อขายหลักทรัพย์แบบชอร์ตเซลด้วยการให้ยืมหลักทรัพย์ไม่มีภาวะภาษีมูลค่าเพิ่ม เนื่องจากไม่อยู่ในข่ายที่จะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเช่นเดียวกับการซื้อขายหลักทรัพย์โดยทั่วไปนั่นเอง

1.4 ข้อจำกัดภาษีธุรกิจเฉพาะ

เงินกำไรจากการซื้อขายหลักทรัพย์แบบชอร์ตเซลด้วยการให้ยืมหลักทรัพย์ จะมีภาวะภาษีธุรกิจเฉพาะในลักษณะเดียวกับการซื้อขายหลักทรัพย์โดยทั่วไปหรือไม่อย่างไร?

วิเคราะห์

ในประเด็นนี้ก็คงวิเคราะห์ได้ในลักษณะเดียวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม กล่าวคือ ภาวะภาษีธุรกิจเฉพาะของการทำชอร์ตเซลคงมีลักษณะเดียวกันกับการซื้อขายหลักทรัพย์โดยทั่วไป

ดังนั้น ตามปกติแม้ว่าการขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในตลาดหลักทรัพย์จะเป็นกิจการที่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2(7) แห่งประมวลรัษฎากร แต่ก็ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ(ฉบับที่ 240) พ.ศ.2534 มาตรา 3(1)

แนวนโยบาย

ควรมีการกำหนดหรือตีความให้ชัดเจนว่า การยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะตามพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดกิจการที่ได้รับยกเว้นภาษี

ธุรกิจเฉพาะ (ฉบับที่ 240) พ.ศ.2534 มาตรา 3(1) นั้นให้รวมถึงการซื้อขายหลักทรัพย์แบบซอร์ตเชลด้วยการให้ยืมหลักทรัพย์ด้วย

2. การจัดเก็บภาษีอากรจากค่าธรรมเนียมการให้ยืมหลักทรัพย์ (Lending Fee)

2.1 ข้อยกเว้นเกี่ยวกับภาษีเงินได้

ประเด็นปัญหาที่ว่า ค่าธรรมเนียมการให้ยืมหลักทรัพย์ (Lending Fee) ซึ่งเป็นเงินได้ที่ผู้ให้ยืม (Lender) ได้รับความตอบแทนในการให้ยืมหลักทรัพย์จะถือเป็นเงินได้ประเภทใดระหว่างเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4)(ข) กับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8) แห่งประมวลรัษฎากร ?

วิเคราะห์

ในการยืมหลักทรัพย์ ผู้ให้ยืมจะคิดค่าธรรมเนียมจากผู้ยืม ซึ่งค่าธรรมเนียมดังกล่าวถือเป็นเงินได้ที่ต้องนำมารวมคำนวณเพื่อเสียภาษี โดยค่าธรรมเนียมดังกล่าวจะถือเป็นเงินได้ตามมาตรา 40(8) ไม่ถือเป็นเงินได้ตามมาตรา 40(4)(ข) เพราะไม่ใช่ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนหลักทรัพย์ ดังนั้น ภาระภาษีของผู้มีเงินได้ซึ่งในกรณีนี้คือ ผู้ให้ยืมทั้งกรณีที่เป็นนิติบุคคลไทยและนิติบุคคลต่างประเทศจะถือว่า ค่าธรรมเนียมการให้ยืมหลักทรัพย์เป็นรายได้ที่จะต้องนำมารวมคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลโดยไม่ต้องถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย

ในส่วนของผู้จ่ายค่าธรรมเนียม คือ ผู้ยืมหลักทรัพย์นั้น ค่าธรรมเนียมการให้ยืมหลักทรัพย์ที่จ่ายไปนั้น ผู้ยืมซึ่งเป็นนิติบุคคลทั้งนิติบุคคลไทยและนิติบุคคลต่างประเทศสามารถนำค่าธรรมเนียมที่เสียไปมาหักเป็นค่าใช้จ่ายได้ หากการยืมหลักทรัพย์เป็นการประกอบกิจการอย่างหนึ่งของผู้ยืม หรือเป็นการทำไปเพื่อมุ่งหากำไรให้แก่ผู้ยืม

แนวนโยบาย

จากที่ได้วิเคราะห์มาดังกล่าวข้างต้น เห็นได้ว่าค่าธรรมเนียมการให้ยืมหลักทรัพย์ดังกล่าวถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8) แห่งประมวลรัษฎากร และในการศึกษามาตรการทางกฎหมายภาษีอากรของต่างประเทศ ทั้งสหรัฐอเมริกา , อังกฤษ , ฝรั่งเศส , ฮองกง และญี่ปุ่นนั้น ทั้ง 5 ประเทศล้วนถือว่า เงินค่าธรรมเนียมการให้ยืมหลักทรัพย์ดังกล่าวเป็นเงินได้ตามปกติของผู้ให้ยืมหลักทรัพย์ซึ่งต้องนำมารวมคำนวณภาษี โดยไม่ถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย และถือเป็นค่าใช้จ่ายของผู้ยืมหลักทรัพย์

ดังนั้น ในประเด็นนี้จึงควรมีการกำหนดหรือตีความโดยกรมสรรพากรว่า ค่าธรรมเนียมการให้อืมหลักทรัพย์ดังกล่าวถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(8) แห่งประมวลรัษฎากร หรือไม่ถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(4)(ข) ดังนั้น ผู้ให้อืมทั้งกรณีนิติบุคคลไทย และนิติบุคคลต่างประเทศนั้นจะต้องนำค่าธรรมเนียมที่ได้รับมารวมคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยไม่ถูกหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายแต่อย่างใด ส่วนผู้อืมหลักทรัพย์นั้นสามารถนำเงินค่าธรรมเนียมที่เสียไปมาหักค่าใช้จ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิได้ หากการอืมหลักทรัพย์นั้นเป็นการประกอบกิจการอย่างหนึ่งของผู้อืม หรือเป็นการทำไปเพื่อมุ่งค้าหากำไรให้แก่ผู้อืม

2.2 ข้อจำกัดเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ

ประเด็นปัญหาที่ว่า ค่าธรรมเนียมการให้อืมหลักทรัพย์ (Lending Fee) จะก่อให้เกิดภาระภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะขึ้นหรือไม่?อย่างไร?

วิเคราะห์

ในประเด็นนี้เห็นว่าการให้อืมหลักทรัพย์เป็นกิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องเนื่องโดยตรงกับกิจการธุรกิจหลักทรัพย์ซึ่งโดยหลักแล้วค่าธรรมเนียมที่ได้รับจากการให้อืมจะอยู่ในข่ายต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 และ 91/5 แห่งประมวลรัษฎากร แต่เนื่องจากมีพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดกิจการเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจการที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะให้เป็นกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม(ฉบับที่ 246) พ.ศ.2534 มาตรา 3(6) กำหนดให้การให้บริการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์เป็นกิจการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ฉะนั้น ค่าธรรมเนียมการให้อืมหลักทรัพย์จึงอยู่ในข่ายต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มแทนการเสียภาษีธุรกิจเฉพาะ เพราะการให้อืมหลักทรัพย์ถือเป็นการจำหน่ายหลักทรัพย์

แนวนโยบาย

ควรมีการกำหนดหรือตีความโดยกรมสรรพากรว่าค่าธรรมเนียมการให้อืมหลักทรัพย์นั้นอยู่ในบังคับที่จะต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มแทนภาษีธุรกิจเฉพาะ แต่เนื่องจากการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มในกรณีนี้จะเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจนักลงทุนในการลงทุนในธุรกิจหลักทรัพย์ อีกทั้งในการศึกษามาตรการทางภาษีอากรของต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศฝรั่งเศสซึ่งประเทศไทยได้นำเอาหลักเกณฑ์ทางกฎหมายมาเป็นแนวทางในการกำหนดหลักเกณฑ์ทางกฎหมายของประเทศไทยนั้น ในประเทศฝรั่งเศสก็ให้การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มจากค่าธรรมเนียมการให้อืมหลักทรัพย์ดังกล่าวเช่นเดียวกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรให้การยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าวด้วย

3. การจัดเก็บภาษีอากรจากการโอนกรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์และหลักประกัน

(Transfer of Tittle/Transfer of Collateral)

3.1 ข้อจำกัดเกี่ยวกับภาษีเงินได้

ประเด็นแรกมีปัญหว่า การโอนกรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์และหลักประกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายจะถือเป็นการ “ขาย” ตามประมวลรัษฎากรมาตรา 39 หรือไม่? และการโอนกรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์และหลักประกันดังกล่าวจะถือว่ามีเงินได้พึงประเมินซึ่งต้องนำมาเสียภาษีเงินได้หรือไม่?

วิเคราะห์

มาตรา 39 แห่งประมวลรัษฎากรบัญญัติว่า “ขาย” ให้ความหมายรวมถึง “ขายฝาก แลกเปลี่ยน ให้ โอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในอสังหาริมทรัพย์ไม่ว่าด้วยวิธีใด และไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่....” ดังนั้น การโอนกรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์และหลักประกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายจึงถือเป็นการ “ขาย” ซึ่งทำให้เกิดเงินได้พึงประเมินขึ้นตามมาตราดังกล่าว แต่เนื่องจากการโอนกรรมสิทธิ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายนั้นเป็นการโอนโดยไม่มีค่าตอบแทนเพราะเป็นการโอนตามสัญญาซื้อหลักทรัพย์ จึงถือเป็นการขายโดยไม่มีค่าตอบแทนโดยมีเหตุอันสมควร เนื่องจากเป็นการปฏิบัติตามสัญญาซื้อหลักทรัพย์ในการโอนกรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์และหลักประกัน ดังนั้น การโอนกรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์และหลักประกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายในกรณีที่ผู้โอนเป็นนิติบุคคลนั้น เจ้าพนักงานประเมินจึงไม่อาจอาศัยอำนาจตามมาตรา 65 ทวิ (4) แห่งประมวลรัษฎากรทำการประเมินเงินได้ในกรณีที่มีการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินโดยไม่มีค่าตอบแทนหรือมีค่าตอบแทนแต่ต่ำกว่าราคาได้ ทั้งนี้ทั้งกรณีที่ผู้โอนเป็นนิติบุคคลไทยและนิติบุคคลต่างประเทศ

ทางด้านของผู้รับโอนไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลไทยหรือนิติบุคคลต่างประเทศนั้น แม้จะได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์มาโดยไม่ต้องเสียค่าตอบแทน ก็ไม่ทำให้การได้รับโอนกรรมสิทธิ์นั้นเป็นเหตุให้ถือว่าเงินได้พึงประเมินเกิดขึ้น เนื่องจากการได้รับโอนกรรมสิทธิ์ที่จะถือว่าเงินได้พึงประเมินเกิดขึ้นนั้นน่าจะเป็นการได้รับโอนกรรมสิทธิ์โดยไม่ต้องมีการคืนกรรมสิทธิ์นั้นในภายหลัง

แนวนโยบาย

ในประเด็นนี้เนื่องจากการโอนกรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์และหลักประกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายสามารถวิเคราะห์ได้ว่าไม่ทำให้เกิดภาระภาษีเงินได้ขึ้นเพราะเป็นการโอนอันมีเหตุอัน

สมควรที่เจ้าพนักงานประเมินไม่อาจทำการประเมินเงินได้ได้นอกจากนี้ในการศึกษามาตรการทางกฎหมายภาษีอากรของต่างประเทศในบทที่ 4 พบว่าประเทศทั้ง 4 ได้แก่สหรัฐอเมริกา , อังกฤษ , ฝรั่งเศส และฮ่องกง ยกเว้นประเทศญี่ปุ่นนั้น ล้วนถือว่าการโอนกรรมสิทธิ์ระหว่างผู้ซื้อกับผู้ให้ซื้อดังกล่าวไม่ทำให้เกิดเงินได้พึงประเมินขึ้น

ดังนั้น จึงควรกำหนดหรือตีความให้ชัดเจนโดยกรมสรรพากรว่า การโอนกรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์และหลักประกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ให้ซื้อหลักทรัพย์ในกรณีที่ผู้โอนเป็นนิติบุคคลทั้งไทยและต่างประเทศนั้นไม่ทำให้เกิดภาระภาษีเงินได้ขึ้นแต่อย่างใด

3.2 ข้อจำกัดเกี่ยวกับภาษีธุรกิจเฉพาะและภาษีมูลค่าเพิ่ม

ประเด็นที่สองมีปัญหว่า การโอนกรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์ระหว่างผู้ซื้อกับผู้ให้ซื้อจะเกิดภาระภาษีธุรกิจเฉพาะและภาษีมูลค่าเพิ่มขึ้นหรือไม่? อย่างไร?

วิเคราะห์ภาษีธุรกิจเฉพาะ

เนื่องจากการ โอนกรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์ระหว่างผู้ซื้อกับผู้ให้ซื้อนั้นถือเป็นการขายหลักทรัพย์ตามนิยามคำว่า “ขาย” ของภาษีธุรกิจเฉพาะในมาตรา 91/1(4) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งหากเป็นการขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในตลาดหลักทรัพย์นั้นต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2(7) แห่งประมวลรัษฎากร แต่ก็ได้รับการยกเว้นตามพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 246 แต่หากเป็นการโอนกรรมสิทธิ์นอกตลาดหลักทรัพย์ก็ไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2(7) ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าในการ โอนกรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์ทั้งในและนอกตลาดหลักทรัพย์นั้นได้รับการยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ

แนวนโยบาย

ในประเด็นนี้ควรกำหนดหรือตีความให้ชัดเจนโดยกรมสรรพากรว่าการโอนกรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์และหลักประกันระหว่างผู้ซื้อกับผู้ให้ซื้อซึ่งถือเป็นการขายตามมาตรา 91/1(4) แห่งประมวลรัษฎากรนั้นได้รับการยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะ โดยกรมการขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะได้รับการยกเว้นตามพระราชกฤษฎีกา ฉบับที่ 246 ส่วนการขายหลักทรัพย์นอกตลาดหลักทรัพย์นั้นไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2(7)

วิเคราะห์ภาษีมูลค่าเพิ่ม

เนื่องจากการ โอนกรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์ถือเป็นการขายหลักทรัพย์ตามมาตรา 91/1(4) แห่งประมวลรัษฎากรและอยู่ในข่ายต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2(7) ดังนั้น การโอนกรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์และหลักประกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ให้ยืมจึงไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามมาตรา 77/3 แห่งประมวลรัษฎากร ที่บัญญัติว่า “นอกจากกรณีตามมาตรา 91/4 กิจการใดที่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/2 หรือได้รับยกเว้นภาษีธุรกิจเฉพาะตามมาตรา 91/3 ย่อมไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามหมวด 4 นี้”

แนวนโยบาย

ในประเด็นนี้ควรกำหนดหรือตีความให้ชัดเจนว่าการ โอนกรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์และหลักประกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ให้ยืมหลักทรัพย์ไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

4. การจัดเก็บภาษีอากรจากการจ่ายเงินชดเชยผลประโยชน์

4.1 ข้อจำกัดเกี่ยวกับเงินชดเชยเงินปันผล

เงินชดเชยผลประโยชน์ที่ผู้ให้ยืมพึงได้รับจากผู้ยืมนั้น จะถือเป็นเงินปันผลที่แท้จริงที่ต้องคำนวณหักภาษี ณ ที่จ่ายหรือไม่? หรือจะถือเป็นเงินได้พึงประเมินประเภทใด ?

วิเคราะห์

เนื่องจากการให้ยืมหลักทรัพย์นั้นต้องมีการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิความเป็นเจ้าของหลักทรัพย์ให้แก่ผู้ยืมทำนองเดียวกับการขายหลักทรัพย์จึงทำให้ผู้เป็นเจ้าของหลักทรัพย์ที่แท้จริงคือผู้ให้ยืมหลักทรัพย์ไม่ได้รับสิทธิที่ควรจะได้จากหลักทรัพย์ของตนในระหว่างเวลาให้ยืมหลักทรัพย์ ดังนั้น เพื่อให้ผู้ให้ยืมได้รับสิทธิเหล่านั้นเสมือนกับในขณะที่ยังถือครองหลักทรัพย์นั้นอยู่ ผู้ยืมหลักทรัพย์จึงเป็นผู้มีหน้าที่ชดเชยสิทธิต่าง ๆ ดังกล่าวแก่ผู้ให้ยืมหลักทรัพย์ และเนื่องจากตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการยืมใช้สลับสิ่งนั้นมีได้มีบทบัญญัติใดที่กำหนดว่าผู้ยืมจะต้องชดเชยผลประโยชน์ที่ผู้ให้ยืมพึงได้รับในระหว่างการยืมให้แก่ผู้ให้ยืม ดังนั้น การที่จะให้ผู้ยืมชดเชยผลประโยชน์ต่างๆ จึงต้องมีการตกลงกันไว้เป็นพิเศษ ซึ่งอาจจะระบุรายละเอียดไว้ในสัญญายืมหลักทรัพย์เลขก็ได้ สำหรับการจ่ายเงินปันผลและเงินที่จ่ายคืนให้แก่ผู้ยืมนั้นพิจารณาภาวะภาษีอากรได้ดังนี้

ถ้าในขณะที่นำหลักทรัพย์ออกให้ยืมมีการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้เป็นเจ้าของหลักทรัพย์ เงินปันผลนั้นจะตกเป็นของผู้ยืมหลักทรัพย์ หรือของผู้ที่ซื้อหลักทรัพย์ต่อจากผู้ยืมแล้วแต่กรณี ทั้งนี้เนื่องจากการนำหลักทรัพย์ออกให้ยืมนั้นผู้ให้ยืมหลักทรัพย์ (เจ้าของเดิม) จะต้อง

โอนกรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์ให้แก่ผู้ยืมหรือผู้ซื้อหลักทรัพย์ ความเป็นเจ้าของหลักทรัพย์ในระหว่างการยืมหลักทรัพย์จึงตกแก่ผู้ยืมหรือผู้ซื้อหลักทรัพย์แล้วแต่กรณี ผู้ออกหลักทรัพย์จะจ่ายเงินปันผลให้แก่บุคคลผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนผู้ถือหลักทรัพย์ในวันที่กำหนดไว้เท่านั้น ดังนั้น ผู้ยืมหลักทรัพย์ซึ่งไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนผู้ถือหลักทรัพย์ในระหว่างการให้ยืมหลักทรัพย์จึงไม่มีสิทธิได้รับเงินปันผลที่บริษัทผู้ออกหลักทรัพย์จ่ายให้อย่างไรก็ตาม เงินปันผลจำนวนนั้นถือเป็นสิทธิประโยชน์ที่ผู้ยืมหลักทรัพย์สมควรได้รับหากไม่มีการให้ยืมหลักทรัพย์ ฉะนั้น ผู้ยืมหลักทรัพย์จึงต้องชดเชยสิทธิในเงินปันผลนั้นให้แก่ผู้ให้ยืมหลักทรัพย์ โดยผู้ยืมหลักทรัพย์มีหน้าที่ต้องจ่ายเงินสดในจำนวนเท่ากับเงินปันผลนั้นคืนให้แก่ผู้ให้ยืม ซึ่งการจ่ายเงินจำนวนดังกล่าวนั้นถือเป็นเพียงเงินปันผลที่ถูกจ่ายคืนให้แก่ผู้ให้ยืมหลักทรัพย์ ซึ่งตามปกติผู้ที่ได้รับเงินปันผลจากบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์มีภาระทางภาษีอากรสำหรับเงินปันผลนั้น กล่าวคือ ต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายในอัตรา 10% แต่สามารถขอเครดิตภาษีคืนได้ตามมาตรา 47 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นผู้ที่ได้รับการจ่ายเงินปันผลและมีภาระภาษีอากรดังกล่าวจะต้องเป็นผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนผู้ถือหลักทรัพย์ในขณะที่มีการจ่ายเงินปันผล ดังนั้น ในกรณีที่มีการจ่ายเงินปันผลในระหว่างการให้ยืมหลักทรัพย์ผู้ที่ได้รับเงินปันผลและมีภาระภาษีหัก ณ ที่จ่ายย่อมได้แก่ ผู้ยืมหลักทรัพย์หรือผู้ซื้อหลักทรัพย์ต่อจากผู้ยืมหลักทรัพย์ ซึ่งถือเป็นผู้ครองกรรมสิทธิ์ในหลักทรัพย์ในขณะนั้น ซึ่งเมื่อบุคคลดังกล่าวได้ถูกจัดเก็บภาษีอากรจากเงินปันผลไปแล้ว ผู้ให้ยืมหลักทรัพย์ซึ่งได้รับการจ่ายเงินปันผลจากผู้ยืมหลักทรัพย์ย่อมไม่มีภาระหน้าที่ทางภาษีอากรสำหรับเงินปันผลนั้นอีก โดยอาศัยหลักที่ว่าเงินปันผลจำนวนเดียวกันนี้ไม่ควรจะถูกเรียกเก็บภาษีซ้ำซ้อนอีก

แนวนโยบาย

จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายภาษีอากรของต่างประเทศนั้น ประเทศทั้ง 4 ได้แก่ สหรัฐอเมริกา, อังกฤษ, ฝรั่งเศส และญี่ปุ่น ยกเว้นประเทศฮ่องกงซึ่งไม่มีการจัดเก็บภาษีเงินปันผลนั้น จะจัดเก็บเงินชดเชยเงินปันผลดังกล่าวโดยถือเป็นเงินปันผลที่จ่ายคืนให้แก่ผู้ให้ยืม โดยจะนำเงินได้ดังกล่าวมารวมคำนวณภาษีเงินได้ปลายปีสำหรับผู้ให้ยืม และนำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ยืม โดยหากผู้ให้ยืมเป็นนิติบุคคลต่างประเทศจะต้องถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายด้วย

ดังนั้น ในประเด็นนี้ควรกำหนดหรือตีความโดยกรมสรรพากรว่า เงินชดเชยเงินปันผลที่ผู้ให้ยืมได้รับจากผู้ยืมนั้น ถือเป็นเงินปันผลที่ถูกจ่ายคืนให้แก่ผู้ให้ยืมหลักทรัพย์ ซึ่งถูกจัดเก็บภาษีอากรไปแล้ว โดยผู้ยืมหลักทรัพย์หรือผู้ซื้อหลักทรัพย์ต่อจากผู้ยืมได้ทำการชำระภาษีอากรไปแล้ว ฉะนั้น เงินชดเชยเงินปันผลจำนวนนี้จึงไม่ควรจะถูกเรียกเก็บภาษีซ้ำซ้อนอีก

4.2 ขอบจำกัดเกี่ยวกับดอกเบี้ย

ประเด็นปัญหาที่ว่าเงินชดเชยดอกเบี้ยที่ผู้ให้ยืมได้รับจากผู้ยืมนั้นจะถือเป็นเงินได้ประเภทใด?

วิเคราะห์

โดยทั่วไปผู้เป็นเจ้าของหลักทรัพย์ย่อมมีสิทธิได้รับดอกเบี้ยอันเกิดจากหลักทรัพย์ซึ่งตนเป็นเจ้าของอยู่ แต่ในกรณีการให้ยืมหลักทรัพย์ ผู้ให้ยืมยอมขาดสิทธิในความเป็นเจ้าของไปในช่วงเวลาของการให้ยืมหลักทรัพย์ ดังนั้น ผู้ยืมจึงต้องจ่ายเงินชดเชยเป็นค่าดอกเบี้ยให้แก่ผู้ให้ยืมหลักทรัพย์เป็นเงินชดเชยดอกเบี้ย

“เงินชดเชยดอกเบี้ย” ที่ผู้ยืมหลักทรัพย์พึงจ่ายให้แก่ผู้ให้ยืมหลักทรัพย์เมื่อเป็นการชดเชยสิทธิอันพึงมีพึงได้ในดอกเบี้ยที่เกิดจากหลักทรัพย์ที่ให้ยืมนั้น มีข้อพิจารณาในส่วน of ภาวะภาษีเช่นเดียวกับ “เงินชดเชยเงินปันผล” กล่าวคือ “เงินชดเชยดอกเบี้ย” ถือเป็นดอกเบี้ยที่ผู้ให้ยืมหลักทรัพย์ได้รับคืนมา ดังนั้นเมื่อผู้ยืมหรือผู้ซื้อหลักทรัพย์ได้รับดอกเบี้ยที่แท้จริงและชำระภาษีอากรที่เกิดจากดอกเบี้ยแล้ว ผู้ให้ยืมหลักทรัพย์จึงไม่มีภาระทางภาษีอากรจากดอกเบี้ยอีก โดยถือหลักที่ว่า เงินได้จำนวนเดียวกันไม่ควรถูกเรียกเก็บภาษีซ้ำซ้อนนั่นเอง

แนวนโยบาย

ในประเด็นนี้จึงควรตีความคั่งเช่นในกรณีของเงินชดเชยเงินปันผล คือ ถือว่าเป็นดอกเบี้ยที่ผู้ให้ยืมได้รับกลับคืนมา และไม่ต้องมีภาระภาษีอีก เพราะมีการชำระภาษีดังกล่าวไปโดยผู้ยืมหลักทรัพย์หรือผู้ซื้อหลักทรัพย์ต่อจากผู้ยืมแล้ว (แล้วแต่กรณี).